

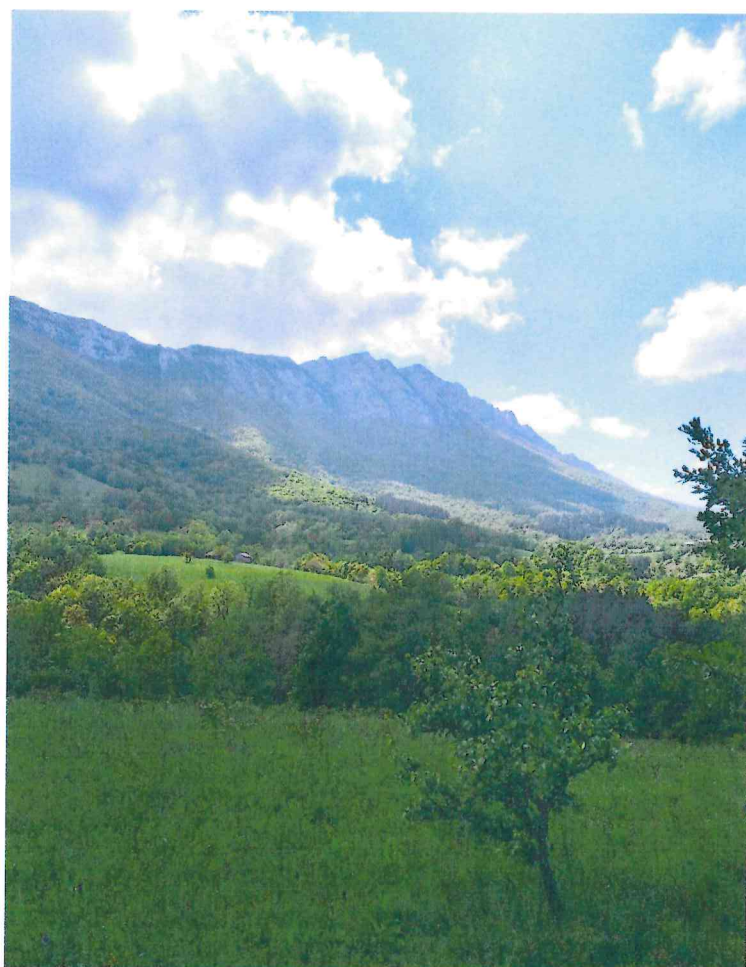
ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ГАЗДОВАЊЕ ШУМАМА
„СРБИЈАШУМЕ“ БЕОГРАД
ДЕО ШУМСКО ГАЗДИНСТВО „НИШ“ - НИШ
Бр. 7994
22.10.2024. год.
- Н И Ш -

Јавно предузеће за газдовање шумама
„Србијашуме“ са с.о. Београд
Број: 17057
Датум: 29.10. 2024 год.
Нови Београд, Булевар Михајла Пупина 113

Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ Београд
Шумско газдинство „Ниш“ Ниш

ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА
СПЕЦИЈАЛНИМ РЕЗЕРВАТОМ ПРИРОДЕ
„СУВА ПЛАНИНА“
ЗА 2025. годину

Ниш, октобар 2024.

Редни број	САДРЖАЈ	Страна
I	УВОД	3
II	ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА	3
III	ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ	4
IV	ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА	11
V	ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА	12
VI	ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА	14
VII	САРАДЊА	16
VIII	ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ	17
IX	ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	18

I УВОД

Плански основ за израду Програма управљања Специјалним резерватом природе „Сува планина“ за 2025. годину је План управљања СРП „Сува планина“ за период 2016-2025. године, на који је Министарство пољопривреде и заштите животне средине дало сагласност број: 353-02-1337/2016-17 од 25.10.2016. године. Програм је урађен у складу са чланом 54. Закона о заштити природе („Сл.гл.РС“, број 36/09, 88/10 и 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др.закон и 71/21), у складу са Уредбом о еколошкој мрежи („Сл.гл.РС“ број 102/10) и Уредбом о проглашењу Специјалног резервата природе „Сува планина“ („Службени гласник РС“, број 72/2015). Управљач је, пре почетка израде, од Министарства заштите животне средине затражио услове заштите природе за израду Програма управљања Специјалним резерватом природе „Сува планина“ за 2025. годину. Програм управљања је израђен у складу са добијеним Решењем о условима заштите природе за израду Програма управљања Специјалним резерватом природе „Сува планина“ за 2025. годину, акт број 002262231 2024 14850 004 002 501 100 од 11.09.2024. године.

II ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, ПРАЋЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Сува планина, као један од центара биодиверзитета Балканског полуострва, стављена је под заштиту као природно добро од међународног и националног, односно изузетног значаја и сврстава се у прву категорију ради очувања биолошких, предеоних, геолошких и геоморфолошких вредности, изузетног фаунистичког и флористичког диверзитета, односно великог броја врста биљака и животиња међу којима има ендемичних, реликтних, строго заштићених и заштићених врста, нарочито 58 врста лишајева, 1244 таксона флоре, 259 таксона инсеката, 12 врста риба, 23 врсте водоземаца и гмизаваца, 139 врста птица и 26 врста сисара. Поред јединственог живог света, на подручју Суве планине налазе се објекти геолошког и културно-историјског наслеђа.

Површина природног добра Специјалног резервата природе „Сува планина“ износи **18.116 ha 68 a 97 m²**, у оквиру ког су издвојена три различита степена заштите, и то режим заштите I степена на површини од **848 ha 20 a 95 m²**, режим заштите II степена површине **2.194 ha 54 a 37 m²** и режим заштите III степена на површини од **15.073 ha 93 a и 65 m²**.

СРП „Сува планина“ налази се на подручју општина: Бела Паланка, Гацин Хан и Нишка Бања.

Сува планина сврстана је у прву категорију као заштићено подручје међународног, националног значаја, односно изузетног значаја и проглашена за специјални резерват природе.

Управљање заштићеним подручјем СРП „Сува планина“ поверено је ЈП „Србијашуме“ Београд, ШГ „Ниш“-Ниш.

Главни циљеви заштите, очувања, праћења и одрживог развоја обухватаће:

- Заштиту и очување природних и створених вредности;
- Чување, унапређење и промовисање заштићеног подручја;
- Обезбеђивање надзора над спровођењем услова и мера заштите природе;
- Усклађивање дозвољених видова коришћења природних ресурса са потребама заштите и очувања;
- Заштиту и очување станишта строго заштићених врста;
- Успостављање и развој едукативних и туристичко рекреативних активности;
- Сарадњу са релевантним институцијама, локалним становништвом и осталим корисницима подручја;
- Презентацију и популаризацију заштићеног подручја СРП „Сува планина“;
- Сарадњу са постојећим корисницима подручја и локалним становништвом.

С обзиром на то да се СРП „Сува планина“ налази у обухвату еколошке мреже Републике Србије, еколошки значајног подручја „Сува планина“, Управљач ће се придржавати свих мера заштите прописаних Уредбом о еколошкој мрежи, посебно следећих:

а) забрањено је уништавање и нарушавање станишта, као и уништавање и узнемиравање дивљих врста;

б) забрањена је промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (шуме, ливаде, пашњаци итд.);

в) предузеће се све мере којима се обезбеђују спречавање, односно смањење, контрола и санација свих облика загађивања.

III ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

Специјални резерват природе „Сува планина“ стављен је под заштиту 19. августа 2015. године са циљем заштите биолошке разноврсности, геоморфолошких појава и облика и културно историјских вредности.

Управљање заштићеним подручјем подразумева заштиту, одржавање, праћење стања и унапређење природних и створених вредности и спроводи се у складу са Уредбом о заштити Специјалног резервата природе „Сува планина“ („Службени гласник РС”, бр.72/2015), као и у складу са Законом о заштити природе.

На пословима управљања заштићеним подручјем директно је ангажовано девет извршилаца запослених у ШГ „Ниш“-Ниш и ШУ „Ниш-Бела Паланка“ и то: четири чувара заштићеног подручја, самостални референт за заштићена природна добра и заштиту животне средине, реверни инжењер, шеф ШУ „Ниш-Бела Паланка“, реверни техничар за приватне шуме и заштиту животне средине и самостални референт за израду основа и планова газдовања у ШГ „Ниш“-Ниш.

Поред њих, ангажују се и извршиоци, тј чланови противпожарних екипа за активна дежурства за заштиту од пожара и за то је планирано 50 радних дана.

Планиране су активности на обележавању-обнављању заштићеног подручја у дужини од 10 km, чувању природних и створених вредности, промоцији, остваривању добре сарадње са локалним становништвом, локалном самоуправом и другим корисницима ЗП СРП „Сува планина“, разради система финансирања заштите и развоја, изради управљачких докумената и уређењу атрактивних локалитета на подручју.

1. Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима

У морфолошком погледу Суву планину чине два гребена који су постављени у простору у облику „потковице“. Од југоисточног гребена (Трем, Точила) развијена је пространа крашка површ Валоже. Створена је наизменичним деловањем флувијалне и крашке ерозије и сада је граде мање издужене увале – валоге, по којима је и добила назив.

Највиши врхови Суве планине су: Трем (1810 m н.в.), Ђорђина чука (1735 m н.в.), Големо Стражиште (1714 m н.в.), Литица (1683 m н.в.), Дебелац (1671 m н.в.), Соколов камен (1523 m н.в.) и Мосор (984 m н.в.).

Положај Суве планине је у средишту Балканског полуострва, на граници између источне и западне мезијске провинције. Разуђеност терена, надморска висина и историјски развој флоре и вегетације, утицали су битно на флористички и вегетацијски диверзитет Суве планине. У флори Суве планине регистровано је 1244 биљних врста, од којих 3 припадају пречицама (*Lycopodiophyta*), 4 раставићима (*Equisetophyta*), 18 папратницама (*Polypodiophyta*), 6 голосеменицама (*Pinophytina*) и 1230 скривеносеменицама (*Magnoliophytina*). Важно је напоменути да овај број није коначан. Током сваке истраживачке године на подручју Суве планине, откриване су биљне врсте до тада непознате за ову планину, а неке од њих су биле новитети и за флору Србије (*Cuscuta planiflora*, *Cotoneaster melanocarpa*, *Linum extraaxillare*, *Petasites kablikianus*, *Cystopteris montana* и *Campanula kladniana*) (Р а н ђ е л о в и ћ, 1997). Осим тога, флору Суве планине изграђује велики број ендемичних биљних врста (128), од којих су неке стеноендеми или локални ендемити (*Aquilegia pancicii* и *Rosa serbica*) (Р а н ђ е л о в и ћ В. и др., 2002).

На територији Србије регистровано је 406 врста лишајева, док су новијим истраживањима (Димовић, 2001 и Dimovic & Lőkös, 2003) констатоване још 23 врсте. На подручју Суве планине, регистровано је 58 врста лишајева, из 39 родова.

Током истраживања на Сувој планини сакупљани су и представници ендегјске фауне која се показала комплементарном са троглобионтском фауном. Утврђено је девет, за науку, нових таксона, од којих је у међувремену описан један анофталмни краткокрилац и нови подрод лептодирине са једном новом врстом, који су прикључени генералном списку откривених врста. Досадашња истраживања показала су изузетан диверзитет ентомофауне Суве планине - 259 утврђених таксона. У фауни дневних лептира регистровано 112 врста, које таксономски припадају фамилијама: *Hesperiidae* - 10 врста; *Papilionidae* - 5 врста; *Pieridae* - 14 врста; *Riodinidae* - 1 врста; *Lycaenidae* - 37 врста; *Nymphalidae* - 45 врста.

Као типично планинско станиште Суву планину карактерише и присуство великог броја врста птица. До сада је евидентирано 139 врста птица. Укупан број евидентираних гнездарица износи 129 врста. Треба истаћи да се велики број присутних врста налази на

листи значајних врста птица Европе (BirdLife 2002). Подручје Суве планине се налази на листи важних подручја птица у Европи (IBA in Europe) (Puzović i Grubač 2000).

Реке подножја Суве планине богате су аутохтоним врстама риба (поточна пастрмка, поточна мрена, кркуша, клен...). Шире подручје Суве планине припада Црноморском сливу и карактерише се присуством 12 врста ихтиофауне. Реч је о средњем и доњем мренском региону са поточном мреном и кленом као главним представницима. Као изузетно природно плодиште показала се Топоничка река узводно од села Топоница, као и притоке Лужнице Рђавица и Јабланица.

Од укупног броја врста које насељавају Србију, на Сувој планини је регистровано 43% врста водоземаца и 63% врста гмизаваца. Нарочито је велико богатство у класи Reptilia, где је од 22 врсте гмизаваца регистрованих у Србији, 13 врста односно више од 63%, забележено на Сувој планини. Тиме се и у богатству херпетофауне огледа специфичност овог планинског масива као једног од центара биодиверзитета Балканског полуострва.

Фауна сисара Суве планине, на основу броја заступљених врста (26 врста), њиховог просторног распореда и улоге у функционисању екосистема, представља значајан сегмент природних вредности Србије. У Фауни сисара Суве планине посебно се истичу *Chionomys nivalis* (снежна волухарица), *Myoxus glis* (велики сиви пух), *Felix silvestris* (дивља мачка). Подручје Суве планине и у смислу очувања генетског фонда сисара, заслужује будућу заштиту као природно добро.

Заштита и унапређење природних вредности подразумева активности и мере које се односе на очување популација и станишта природних вредности, геоморфолошке разноликости, пејзажне вредности, научно-истраживачке и образовне активности и презентацију.

Чување, надзор и праћење стања обављају четири чувара заштићеног подручја.

Чувари заштићеног подручја испуњавају услове прописане Законом о заштити природе у смислу стручне спреме, радног искуства, поседовања легитимације за чувара заштићеног подручја и положеног стручног испита за чувара зп.

Трошкови рада чуварске службе односе се на бруто зараде чувара заштићеног подручја, материјалне трошкове и набавку опреме и средстава рада.

Средства за зараде чуварске службе планирана су из Буџета Републике Србије и накнада.

Планирана средства за бруто зараде чуварске службе (динара)		Извршилац посла
МЗЖС	3.800.000,00	ШГ „Ниш“-Ниш
Накнаде	100.000,00	
Управљач	-	

Чувари заштићеног подручја поседују мопеде за кретање на терену. Користе их за послове чувања, надзора и праћења стања у заштићеном подручју. Поред мопеда, чувари повремено за ове послове користе и расположива теренска возила, ладе ниве Шумске управе „Ниш-Бела Паланка“, које се поред осталих послова користе и за послове управљања заштићеним подручјем, док је у плану набавка четвороточкаша типа Квад.

Потребни материјални трошкови за рад чувара планирани су из накнада за коришћење заштићеног подручја и односе се на набавку горива и делова за чуваре заштићеног подручја и набавку 2 теренска мотоцикла типа QVAD-ATV.

Планирана средства за трошкове чуварске сллужбе за гориво и делове за чуваре зп (динара)	Извршилац посла
Накнаде	200.000,00
	ШГ „Ниш“-Ниш

Набавка опреме и средстава рада обухвата набавку два мотоцикла четвороточкаша типа QVAD-ATV из средстава накнада за коришћење заштићеног подручја.

Планирана средства за набавку два возила типа QVAD-ATV (динара)	Извршилац посла
Накнаде	1.700.000,00
	ШГ „Ниш“-Ниш

Управљач ће у 2025. години радити на прикупљању података, анализи и изради Програма управљања заштићеним подручјем СРП „Сува планина“ за 2026. годину, као и изради Извештаја о остваривању Програма управљања заштићеним подручјем СРП „Сува планина“ за 2025. годину.

Средства за бруто зараде осталог особља планирана су из Буџета Републике Србије, Управљача и накнада. Средства се односе на рад самосталног референта за заштићена природна добра и заштиту животне средине задуженог за израду планова, програма и извештаја у заштићеним подручјима као и на њиховом спровођењу, на рад шефа Шумске управе „Ниш-Бела Паланка“ и реверног инжењера за шуме сопственика и заштиту животне средине који учествују у њиховој изради и врше контролу спровођења планских докумената, као и на референта за јавне набавке и шефа рачуноводства.

Планирана средства за бруто зараде осталог особља (динара)	Извршилац посла
МЗЖС	80.000,00
Управљач	-
Накнаде	300.000,00
	ШГ „Ниш“-Ниш

Обележавање заштићеног подручја односи се на израду и постављање ознака - две табле са паноима за обележавање заштићеног подручја, израду и постављање једног путоказа за ЗП на регионалном путу и на обнављање граница у дужини од 10 км.

Обележавање граница врше чувари заштићеног подручја, инжењер који врши послове управљања у заштићеним подручјима и самостални референт за израду основа и планова газдовања. Трошкови рада чувара заштићеног подручја за обављање ове активности сврстани су у бруто зараде чувара заштићеног подручја.

Трошкови за обележавање граница односе се и на плату самосталног референта за израду основа и планова газдовања ШГ „Ниш“-Ниш, који ће бити ангажован због утврђивања граница заштићеног подручја на терену и за набавку жуте фарбе којом се обележавају границе заштићеног подручја.

Средства за обележавање граница заштићеног подручја планирана су из средстава Управљача и из накнада.

Планирана средства за обнављање граница заштићеног подручја – зараде запослених (динара)		Извршилац посла
Управљач	-	
Накнаде	79.860,00	ШГ „Ниш“-Ниш

У 2025. години планира се израда и постављање две табле са паноима за обележавање заштићеног подручја. Запослених на пословима управљања заштићеним подручјем у ШГ „Ниш“-Ниш вршиће надзор током извођења радова и контролу извршених радова.

Средства за израду и постављање две табле са паноима за обележавање заштићеног подручја планирана су из накнада за коришћење заштићеног подручја.

Планирана средства за израду и постављање две табле са паноима за обележавање заштићеног подручја (динара)		Извршилац посла
Накнаде	68.400,00	Изабрани услужник

У 2025. години планира се израда и постављање једног путоказа за обележавање заштићеног подручја на регионалном путу за заштићено подручје.

Средства за израду и постављање једног путоказа на путу за ЗП планирана су из накнада за коришћење заштићеног подручја.

Планирана средства за израду и постављање путоказа за заштићена подручја (динара)		Извршилац посла
Накнаде	45.000,00	Изабрани услужник

Одржавање чистоће спроводиће се путем рада услужника изабраног у поступку јавних набавки, акцијама чишћења у организацији Управљача и у сарадњи са локалним самоуправама, НВО и волонтерима.

Средства за одржавање чистоће планирана су из накнада за коришћење заштићеног подручја.

Планирана средства за одржавање чистоће (динара)		Извршилац посла
Накнаде	118.440,00	Изабрани услужник

Средства за зараде запослених за активна дежурства код повећане опасности од појаве пожара услед неповољних климатских услова, планирана су из средстава Управљача.

Планирана средства за активна дежурства ПП екипа – зараде запослених за спровођење ПП заштите у заштићеном подручју (динара)		Извршилац посла
Управљач	100.000,00	ШГ „Ниш“-Ниш

Поред горе наведених послова на управљању природним вредностима, Управљач ће радити и на вођењу евиденције о природним вредностима и људским активностима на заштићеном подручју кроз обилазак терена, прављење белешки и фотоархиве.

Достављање података и активна сарадња са Заводом заштити природе Србије, Канцеларија у Нишу, наставиће се и у 2025. години.

У циљу спровођења мера заштите, очувања, унапређења и одрживог коришћења природних вредности Управљач ће наставити сарадњу са свим власницима некретнина и корисницима природних ресурса у заштићеном подручју кроз координирање заједничких акција у циљу заштите природних ресурса.

Стална контрола и спречавање противправне градње на заштићеном подручју у циљу заштите пејзажних вредности биће један од приоритетних задатака Управљача.

2. Приоритетне мере и активности на управљању културно-историјским вредностима

На подручју ЗП СРП „Сува планина“ налази се велики број објеката културне баштине, од археолошких локалитета са праисторијским налазиштима, античким локалитетима, црквама, манастирима и насељима.

Основне културно-историјске вредности Суве планине чине:

- присуство трагова праисторијских, античких и римских остатака, фрагментарно сачуваних и измештених са првобитних локација;
- касносредњовековне манастирске целине, чије су архитектура, сликарство и непосредно окружење, јединствене за шире подручје;
- многобројни појединачни сакрални објекти подигнути, већином, крајем XIX и почетком XX века, на темељима старијих светилишта, скромније уметничке обраде;
- многобројни етно-објекти: куће, плевње, амбари, воденице и др., са карактеристичним архитектонским склопом за ово подручје, који датирају с краја XIX и почетка XX века, међу којима су привредни објекти сада већином ван функције.

Приоритетне мере на управљању културно-историјским вредностима односиће се на заштиту и унапређење непокретних културних добара. Заштита ће се спроводити праћењем стања путем прављења белешки и фотоархиве, вођењем евиденције о људским активностима које представљају фактор угрожавања и оштећења културно-историјских вредности и достављање података Заводу за заштиту природе. Унапређење непокретних културних добара односиће се на унапређење туризма кроз промоцију вредности заштићеног подручја, самим тим и културно-историјских вредности које се налазе на том подручју.

3. Управљање природним ресурсима

Заштита и коришћење природних ресурса засновани су на принципима одрживог развоја, што значи да ће се мере заштите и коришћења спроводити у складу са Уредбом о заштити, односно прописаним режимом заштите.

3.1. Задаци и активности на заштити и управљању шумама

У СРП „Сува планина“ површина под државном шумом износи 11.713,26,15 ha, док је површина под шумама сопственика 6.403,42,82 ha.

Основама газдовања шумама предвиђене су мере неге младих састојина, обнављање зрелих састојина, као и заштитни карактер у састојинама без газдинских интервенција. У храстовим састојинама у ГЈ „Сува планина-Три Локве“ вршиће се заштита шума мониторингом-утврђивањем бројности штетних организама и узимањем узорака. Мониторинг поткорњака вршиће се у периоду април-септембар методом феромонских клопки са феромонима РС и IT ECOLURE (6 клопки), за састојине смрче на површини од 8,16 ha. У храстовим састојинама вршиће се узорковање ради утврђивања бројности штетних инсеката на површини од 27,30 ha.

Планирани су радови на нези састојина путем проредних сеча и то: у високим састојинама на површини од 138,55 ha, у изданачким састојинама букве на површини од 39,73 ha и у вештачки основаним састојинама четинара на површини од 25,19 ha. Планирана је обнова у високим састојинама на површини од 34,17 ha, и сече обнове на површини од 37,06 ha.

Ради успешне реализације планираних активности потребно је извршити изградњу нових, поправку и реконструкцију постојећих шумских путева и влака. У 2025. години планира се изградња два путна правца: „Одељење 33. – Кале“ у дужини од 1,600 km и „Мало Коњско-Млекара“ у дужини од 2,570 km. Планирана је изградња влака у ГЈ „Сува планина Три Локве“ у одељењима: 38/e-0,250 km, 38/g-0,100 km, 38/h-0,100 km, 46/a-0,250 km, 46/c-0,200 km, 46/d-0,300 km, 46/e- 0,100 km, 47/e-0,300 km, 47/f-0,150 km, 49/c-0,300 km, 49/h-0,150 km, 32/a-2,900 km, 57/a-1,600 km, 45/k-0,200 km, 45/b-0,600 km и у ГЈ „Сува планина I Ракош“ у одељењима: 7/a-2,200 km, 15/a-1,700 km, 46/a-2,100 km, 46/e-0,150 km, 54/a-0,600 km, 54/b-0,300 km, 55/a-2,500 km и 55/c-0,250 km.

Одржавање влака планирано је у ГЈ „Сува планина I Ракош“ у одељењима: 54/a-0,400 km и 54/f-0,400 km и у ГЈ „Сува планина Три Локве“ у одељењима: 38/d-0,200 km, 47/d-0,400 km, 47/f-0,300 km, 32/a-0,800 km и 57/a-1,000 km.

У шумама сопственика (власници физичка лица) пружа се стручно-технички надзор на захтев сопственика, у складу са Условима заштите природе издатим од стране Завода за заштиту природе Србије.

Заштита шума од бесправних сеча вршиће се кроз редовни надзор и контролу терена.

За заштиту шума од пожара уведена су активна дежурства и посветиће се и овом виду заштите велика пажња кроз надзор и контролу терена. Обзиром на присутне климатске промене и изостанак падавина по више месеци у континуитету, као и на већ изражену повећану опасност од пожара планира се знатно већа будност.

3.2. Задаци и активности на заштити и управљању ловном и риболовном фауном

Активности на заштити и управљању ловном и риболовном фауном спроводе се у складу са ловним основама и Програмом управљања рибарским подручјем, који морају бити усклађени са Уредбом о проглашењу Специјалног резервата природе „Сува планина“ („Службени гласник РС”, бр.72/2015).

Заштита фауне врши се у виду обавештавања ловачких друштава о заштити Суве планине, што подразумева и поштовање планова о дозвољеним и ограниченим активностима унутар режима заштите, као и у поступку спровођења редовне евиденције вредности од стране чуварске службе и реверног инжењера и дефинисаних мера забране. Обављаће се контрола спровођења Уредбе о стављању под контролу коришћења и промета дивље фауне и активности на евиденцији, картирању и мониторингу фауне Суве планине.

Заштита од болести и штетних инсеката и пожара спроводиће се на целој површини контролом, праћењем стања, упозорењима и ублажавањем настале штете. Поставиће се и феромонске клопке у састојинама четинара ради редукције броја поткорњака, као што је наведено у претходном одељку.

3.3. Задаци и активности на заштити, развоју и управљању водама

Обзиром да се на подручју СРП „Сува планина“ налази велики број изворишта, планира се над њима појачани надзор од стране чуварске службе и извештавање Завода за заштиту природе Србије и надлежне инспекције о непланским активностима.

IV ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНО ИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

Приоритетни задатак научно-истраживачког рада је пружање логистичке подршке заинтересованим институцијама или појединцима, уз претходне Услове заштите природе које издаје Завод за заштиту природе Србије.

Након завршетка научних истраживања и истраживачких радова институције су у обавези да добијене резултате у виду извештаја достављају Управљачу ради евидентирања и коришћења у сврху мониторинга и планирања активности на заштити и развоју.

Вршиће се мониторинг флоре СРП „Сува планина“ у оквиру наставка истраживања биодиверзитета на подручју СРП „Сува планина“ као значајном флористичком подручју.

Управљач кроз редовне активности прати, контролише и води евиденцију о строго заштићеним врстама флоре и фауне, што ће са наставити и у наредној години.

Средства за мониторинг флоре планирана су из Буџета Републике Србије.

Планирана средства за мониторинг флоре (динара)		Извршилац посла
МЗЖС	500.000,00	Изабрани услужник-научна институција

Управљач ће пратити, контролисати и водити евиденцију о строго заштићеним врстама флоре и фауне.

Средства за почетак геолошких истраживања (LIDAR снимање терена површина другог степена заштите), планирана су из средстава накнада за коришћење заштићеног подручја. Управљач планира да у наредном периоду отпочне и са детаљним геолошким и спелеолошким истраживањима.

Планирана средства за геолошка истраживања-ЛИДАР снимање површина другог степена заштите (динара)		Извршилац посла
Накнаде	300.000,00	Изабрани услужник-научна институција

Управљач кроз редовне активности прати, контролише и води евиденцију о строго заштићеним врстама флоре и фауне, што ће са наставити и у наредној години.

Приоритетни задаци образовног рада биће едукација становништва и других корисника, а пре свега ученика, о вредностима овог заштићеног подручја и мерама заштите. У сарадњи са Заводом за заштиту природе Србије организоваће се едукативне радионице, квизови знања и тематске изложбе, као и излети са практичном наставом.

У ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА

1. Мере и услови

За СРП „Сува планина“ постоји Просторни план подручја посебне намене СРП „Сува планина“ (2012. година).

Активности и учешће управљача на просторном планирању, изградњи и уређењу грађевинског земљишта, инфраструктурног планирања и уређења, изградњи рекреативне инфраструктуре, на санацији подручја итд.

У 2025. години Управљач планира активности на уређењу заштићеног подручја СРП „Сува планина“ које се односе на уређење пешачких стаза 5 km и израду и постављање мобилијара: једне надстрешнице са столом и клупама, једне инфо табле, два комплета гарнитура стола са клупама, 2 корпе за смеће и два ложишта за пикник. Планира се и одржавање двадесет елемената постојећег мобилијара.

Планира се уређење пешачких стаза у дужини од 5 km, што ће бити реализовано од стране извођача изабраног у поступку јавних набавки.

Средства за уређење пешачких стаза планирана су из средстава накнада за коришћење заштићеног подручја.

Планирана средства за уређење 5 km пешачких стаза (динара)		Извршилац посла
Накнаде	638.880,00	Изабрани услужник

Израда и постављање мобилијара и одржавање мобилијара односи се на израду и постављање једне надстрешнице са столом и клупама, једне инфо табле, две гарнитуре стола са клупама, две корпе за смеће, два ложишта за пикник, као и за одржавање и поправку двадесет елемената постојећег мобилијара. Ове активности биће реализоване од стране извођача изабраног у поступку јавних набавки. Поред тих директних трошкова, планирани су и трошкови запослених на пословима управљања заштићеним подручјем у ШГ „Ниш“-Ниш кроз обилазак терена ради показивања локације, контроле током извођења као и пријема извршених радова.

Средства за израду и постављање једне надстрешнице са столом и клупама, две гарнитуре стола са клупама, две корпе за смеће, два ложишта за пикник и одржавање мобилијара планирана су из средстава накнада за коришћење заштићеног подручја.

Планирана средства за израду и постављање мобилијара (динара) - трошкови израде, постављања и зараде запослених на контроли спровођења		Извршилац посла
Накнаде	606.760,00	Изабрани услужник
Управљач	-	ШГ „Ниш“-Ниш

VI ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

1. Мере и услови

Полазећи од значаја који има СРП „Сува планина“ планирају се мере и активности на промоцији природних вредности, у складу са Условима заштите природе.

2. Задаци на развоју културно-образовних и информативно-пропагандних активности

За 2025. годину предвиђено је штампање флајера и промотивног материјала. Тако ће се посетиоцима и свим корисницима презентовати основне вредности заштићеног подручја. Учешће у медијским емисијама едукативног карактера, како на телевизијским тако и на радио програмима, дало је добре резултате па се исте активности планирају и у 2025. години.

Средства за штампање флајера планирана су из накнада за коришћење заштићеног подручја и Управљача.

Планирана средства за штампање флајера (динара)		Извршилац посла
Накнаде	14.375,00	Изабрани услужник

Планиране су радионице на самом подручју, у школама и на терену, као и екскурзије које подразумевају обиласке значајних локалитета, у сарадњи са основним школама у на подручју Општина Нишка Бања, Бела Паланка и Гацин Хан, као и заинтересованим секцијама (еколошке и биолошке секције).

За 2025. годину планирано је и штампање промотивног материјала мајица са знаком лого-а зп. Средства за штампање промотивног материјала планирана су из накнада за коришћење заштићеног подручја.

Средства за штампање мајица са знаком лого-а зп планирана су из накнада за коришћење заштићеног подручја.

Планирана средства за израду промотивног материјала ЗП-штампање мајица са знаком Logo-а заштићеног подручја (динара)		Извршилац посла
Накнаде	67.082,50	Изабрани услужник

У сарадњи са Заводом за заштиту природе Србије, Канцеларија у Нишу, планира се учешће на фестивалима и манифестацијама на територији Града Ниша, у циљу промоције заштите природе и заштићених подручја којима управља ШГ „Ниш“-Ниш. Пракса је да се најуспешнији учесници у школским квизовима награђују промотивним материјалом. Заједнички ће се спроводити и едукације у школама.

3. Задаци и активности на развоју одрживог туризма

Обзиром да је СРП „Сува планина“ стављена под заштиту у августу 2015. године и да је у првим годинама Управљач имао приоритетне планске задатаке, у 2025. години се планирају и активности на развоју одрживог туризма. Планира се анализа могућности одручја у смислу туристичких потенцијала коју ће урадити Управљач са туристичким организацијама општина и надлежним сектором Предузећа.

VII САРАДЊА

1. Сарадња и партнерство са локалним становништвом

На подручју СРП „Сува планина“ налазе се села Вета, Топоница, Космовац, Дивљана, Коритница, Бежиште, Шебет, Калетинац, Душник, Ћелије, Дуга Пољана, Јагличје, Копривница, Горња Студена, Доња Студена. Сарадња и партнерство са локалним становништвом оствариваће се непосредним контактима и разговорима, као и организованим састанцима са представницима месних зајеница и председника Општина Гацин Хан, Бела Паланка и Нишка Бања. Примарна тема је спречавање даљег осипања становништва у подручју и изналагање начина за остваривање додатног прихода кроз здраву храну, лековито биље, гљиве и сл.

2. Сарадња са другим власницима и корисницима непокретности у заштићеном подручју

Други власници и корисници СРП „Сува планина“ су локална самоуправа, ЗЗПС, водопривреда, излетници, НВО, многобројна активна планинарска друштва, туристичка организација града Ниша, ЕПС, ЕМС, мобилна телефонија, спортско рекреативна организација „Сафари клуб-Ниш“ и др. са којима је неопходно одржавати сарадњу у циљу спровођења мера заштите природе.

Сарадња ће се унапредити одржавањем састанака, писаним путем, разговорима и заједничким активностима.

3. Сарадња са невладиним организацијама

Наставиће се успешна сарадња са НВО активним на овом подручју, са којима је већ успостављена добра сарадња због осталих заштићених подручја којима управља ШГ „Ниш“-Ниш: планинска (ПК Железничар, Мосор, Сува планина, Преслап и др.), спортска друштва, НВО (Зелени кључ, Отворени клуб, Prostor, Nabiprot, Protekta), Гљиварско друштво Ниш и многе друге.

4. Међународна сарадња

Наставиће се сарадња са другим субјектима из иностранства, нарочито научним институцијама, управљачима, владиним организацијама као и НВО сектором у циљу размене искустава са другим управљачима и промовисања подручја.

5. Сарадња са информативним гласилима и стручним часописима и др.

Сарадња са националним и локалним медијима и новинама огледаће се у организовању емисија ради промоције подручја и упознавања са активностима. То је један од начина остваривања планираних циљева, активирања већег броја људи и организација ради заштите природе и унапређења стања.

VIII ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ

Противпожарна заштита организоваће се у складу са одредбама Закона о заштити од пожара, Закона о заштити природе и Закона о шумама.

Противпожарна заштита организована је у складу са одредбама Закона о заштити од пожара.

На подручју СРП „Сува планина“ већ постоји осматрачница, развијена је инфраструктура и противпожарни путеви, као и разрађен систем заштите од пожара. У пракси се показала веома добра сарадња са ватрогасном службом која подразумева веома брзо откривање пожара, гашење и активна дежурства.

Спроводиће се превентивне мере заштите шума од пожара и то: активна дежурства у критичним периодима појаве шумских пожара, постављање ознака за забрану ложења ватре и знакова упозорења на појачану опасност од појаве шумских пожара.

Чувари заштићеног подручја СРП „Сува планина“ ће и даље развијати сарадњу са локалним становништвом ради обавештавања што је и до сада играло важну улогу у благовременом откривању и гашењу приземних и шумских пожара.

IX ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

За планирање и реализацију поверених послова у управљању заштићеним подручјем и годишњег плана управљања подручјем, потребно је обезбедити одговарајуће организационе, финансијске и техничке претпоставке.

Према Закону о заштити природе („Сл.гл. РС“, број 36/09, 88/10 и 91/10 –исправка, 14/16, 95/18-др.закон и 71/21) финансирање заштићеног подручја обезбеђује се из:

1.	Средстава Буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе
2.	Остала буџетска средства
3.	Накнада за коришћење заштићеног подручја
4.	Прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним подручјем
5.	Средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе
6.	Донација, поклона и помоћи
7.	Других извора у складу са законом

Средства за трошкове провизије за промет који се реализује преко рачуна-подрачуна, планирана су из средстава накнада.

Планирана средства за трошкове провизије за промет који се реализује преко рачуна-подрачуна (динара)	Извршилац посла
Накнаде	2.000,00
	ЈП „Србијашуме“

За реализацију Програма управљања СРП „Сува планина“ планирана су укупна средства за 2025. годину у износу од 8.720.797,50 динара од чега се планира учешће:

- средства Буџета Републике од 4.380.000,00 динара (50%) и
- средства накнада за коришћење ЗП од 4.340.797,50 динара (50%)

Самостални референт за ЗПД
и заштиту животне средине

Бојан Митић
Бојан Митић, дипл.инж.шум.

Директор ШГ „Ниш“-Ниш

Проф. Др Братислав Дикић

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2025. ГОДИНУ – Табела прихода за заштићено подручје СРП "Сува планина"

Ред.број	Извори прихода	Износ у динарима
1.	Средства Буџета Републике Србије	4.380.000,00
	1.1. Министарство заштите животне средине	4.380.000,00
	1.2. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за шуме	0,00
	1.3. Остала средства Републике Србије	0,00
2.	Сопствени приходи	4.340.797,50
	2.1. Приходи од обављања делатности	0,00
	2.2. Приходи од накнада за коришћење заштићеног подручја	4.340.797,50
	2.3. Остали сопствени приходи	0,00
3.	Средства буџета јединице локалне самоуправе	0,00
4.	Средства донација, поклона и помоћи	0,00
5.	Остала средства	0,00
	Укупно приходи	8.720.797,50

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2025. ГОДИНУ – Табела планираних расхода заштићеног подручја СРП "Сува планина"

	Врста расхода	Извори и износи средстава (у динарима)					
		Буџет РС	Сопствени приходи	Буџет јединице локалне самоуправе	Приходи од донација, поклона и помоћи	Средства из накнада	Укупно
А.	А.0 Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја						
	А.1. Чуварска служба	3.800.000,00	0,00	0,00	0,00	2.000.000,00	5.800.000,00
	А.1.1. Бруто зараде 4 чуvara	3.800.000,00	0,00	0,00	0,00	100.000,00	3.900.000,00
	А.1.2. Остали трошкови чуварске службе (набавка горива и делова за чуварску службу)	0,00	0,00	0,00	0,00	200.000,00	200.000,00
	А.1.3. Набавка 2 тер. мотоцикла типа Qvad-ATV за чуварску службу	0,00	0,00	0,00	0,00	1.700.000,00	1.700.000,00
	А.2. Одржавање заштићеног подручја	80.000,00	0,00	0,00	0,00	711.700,00	791.700,00
	А.2.1. Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача - израда управљачких докумената	80.000,00	0,00	0,00	0,00	300.000,00	380.000,00
	А.2.2.Обнављање граница-10 km	0,00	0,00	0,00	0,00	79.860,00	79.860,00
	А.2.3.Израда и постављање ознака- 2 табле са панонима за обележавање ЗП	0,00	0,00	0,00	0,00	68.400,00	68.400,00
	А.2.4.Израда и постављање путоказа на путу за ЗП	0,00	0,00	0,00	0,00	45.000,00	45.000,00
	А.2.5. Управљање отпадом-Одржавање чистоће у ЗП (сакупљање и уклањање смећа и отпада)	0,00	0,00	0,00	0,00	118.440,00	118.440,00
	А.2.6.Противпожарна заштита (активна дежурства пп екипа)	0,00	0,00	0,00	0,00	100.000,00	100.000,00
	А.3. Презентација заштићеног подручја	0,00	0,00	0,00	0,00	14.375,00	14.375,00
	А.3.1. Штампање промотивног материјала-флајера	0,00	0,00	0,00	0,00	14.375,00	14.375,00
	А.3.2. Снимање, монтирање промотивног филма	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	А.3.3. Материјални трошкови у вези развоја научних, образовних и културних функција заштићеног подручја	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Укупно А.0	3.880.000,00	0,00	0,00	0,00	2.726.075,00	6.606.075,00
Б.	Б.0. Управљање посетиоцима						
	Б.1. Штампање материјала намењеног посетиоцима (50 ком. мвице са лого-ом)	0,00	0,00	0,00	0,00	67.082,50	67.082,50
	Укупно Б.0	0,00	0,00	0,00	0,00	67.082,50	67.082,50
В.	В.0. Регулисање имовинско правних односа						
	Укупно В.0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Г.	Г.0. Праћење и унапређење стања заштићених подручја						
	Г.1 Мониторинг флоре	500.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	500.000,00
	Г.2 Геолошко истраживање (LiDAR снимање II степена зашт.)	0,00	0,00	0,00	0,00	300.000,00	300.000,00
	Укупно Г.0	500.000,00	0,00	0,00	0,00	300.000,00	800.000,00
Д.	Д.0. Уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса						
	Д.1. Израда и постављање инфо-пункта	0,00				0,00	0,00
	Д.2. Одржавање путних праваца	0,00				0,00	0,00
	Д.3. Уређење ТРИМ стазе	0,00				0,00	0,00
	Д.4. Уређење пешачких стаза у дужини од 5 km	0,00	0,00	0,00	0,00	638.880,00	638.880,00
	Д.5. Уређење бициклистичких стаза	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Д.6. Израда, постављање и одржавање мобилијара (1 надстр.са столом и клупама, 1 инфо табла, 2 гарнитуре сто са клупама, 2 корпе за смеће, 2 ложишта, одржавање мобилијара 20 ком.)	0,00	0,00	0,00	0,00	606.760,00	606.760,00
	Укупно Д.0	0,00	0,00	0,00	0,00	1.245.640,00	1.245.640,00
Е.	Е.0. Остали некатегорисани послови						
	Е.1. Трошкови провизије за промет који се реализује преко рачуна/подрачуна	0,00	0,00	0,00	0,00	2.000,00	2.000,00
Укупно планирани расходи		4.380.000,00	0,00	0,00	0,00	4.340.797,50	8.720.797,50

СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ "СУВА ПЛАНИНА"

РАСПОДЕЛА ОБЕЗБЕЂЕЊА ПОТРЕБНИХ РАСХОДА У 2025. ГОДИНИ

Врсте расхода: Бруто зараде чуварска заштићеног подручја		
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	100.000,00
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	3.800.000,00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.	бруто зараде четири чувара	3.800.000,00
1.2.		
2.	<i>Трошкови поројектних активности</i>	
2.1.		
2.2.		
УКУПНО расходи:		3.900.000,00
Врсте расхода: Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача		
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	300.000,00
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	80.000,00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.	Бруто зараде стручног лица	80.000,00
1.2.		
2.	<i>Трошкови поројектних активности</i>	
2.1.		
2.2.		
УКУПНО расходи:		380.000,00

Врсте расхода: Мониторинг флоре у заштићеном подручју СРП "Сува планина"		
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	0,00
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	500.000,00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.		
2.	<i>Трошкови поројектних активности</i>	
2.1.	Мониторинг флоре, активност ће реализовати извођач који буде изабран у поступку јавних набавки - ТРЕЋЕ ЛИЦЕ	500.000,00
УКУПНО расходи		500.000,00

Врсте расхода: Набавка униформе за чуваре		
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	0,00
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.		
2.	<i>Трошкови поројектних активности</i>	
2.1.	реализација путем јавне набавке - ТРЕЋЕ ЛИЦЕ	0,00
УКУПНО расходи		0,00

Прикљено: 02.10.2024			
Орг. Јед	Број	Прилог	Вредност
	2447/1		

Сара Павков

24.09.24

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Број: 002262231 2024 14850 004 002 501 100
Датум: 11.9.2024. године
Немањина 22-26
Београд

Јавно предузеће за газдовање шумама
„Србијашуме“ с.п.о. Београд
Број: 14349
Датум: 24-09 2024 год.
Нови Београд, Булевар Михајла Пупина 113/1

На основу члана 9. став 8. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 - исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21), чл. 23. став 2. и 24. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18-др. закон и 47/18), члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16, 95/18 - аутентично тумачење и 2/23-одлука УС), Уредбом о проглашењу Специјалног резервата природе „Сува планина” („Службени гласник РС”, број 72/15), Уредбом о режимима заштите („Службени гласник РС”, број 31/12) и Уредбом о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, број 102/10), решавајући по захтеву Јавног предузећа „Србијашуме”, Београд, за издавање услова заштите природе, Министарство заштите животне средине, државни секретар Сара Павков по Решењу о овлашћењу број 001737340 2024 14850 008 005 000 001 од 23.5.2024. године, доноси

РЕШЕЊЕ о условима заштите природе

У складу са Стручном основом 03 број 022-2901/2 од 15.8.2024. године, Планом управљања Специјалним резерватом природе „Сува планина” за период 2016-2025. година (број сагласности 353-02-1337/2016-17 од 14.2.2017. године), израда Програма управљања Специјалним резерватом природе „Сува планина” за 2025. годину, може се извести у складу са следећим условима:

- Програм управљања усагласити са Законом о заштити природе, Уредбом о проглашењу Специјалног резервата природе „Сува планина” и Планом управљања Специјалним резерватом природе „Сува планина” за период 2016-2025. година;
- Програм управљања треба да садржи врсту и облик активности, динамику реализације послова и висину потребних средстава за реализацију истих;
- Предвидети обележавање заштићеног подручја - спољне границе у дужини од 5 km, као и границе режима заштите I степена у дужини од 5 km, у складу са Правилником о начину обележавања заштићених природних добара („Службени гласник РС”, бр. 30/92, 24/94 и 17/96), као и постављање информативних табли, путоказа и сл.;
- Планирати активности на заштити и очувању приоритетних типова станишта у складу са Правилником о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Службени гласник РС”, број 35/10), посебно следећих: А2.11 - Шуме сладуна (*Quercus frainetto*) и цера (*Quercus cerris*), А3.23 - Планинске шуме букве (*Fagus moesiaca*), А8.11 - Шуме лишара и јеле (*Abies alba*), В4.32 - Вриштине боровница (*Vaccinium spp.*) и мечијег грождја (*Arctostaphylos spp.*), В6.11 - Шибљаци бора кривуља (*Pinus mugo*), В6.21 - Жбуњаци полегле клеке (*Juniperus nana*), С1.32 - Суве карбонатне ливаде и камењари, С2.21 - Умерено влажне брдске ливаде, С2.31 - Умерено влажне планинске ливаде, С4.22 - Карбонатне рудине и С4.43 - Силикатне рудине;
- Потребно је придржавати се мера заштите прописаних Уредбом о еколошкој мрежи посебно следећих:
 - забрањено је уништавање и нарушавање станишта, као и уништавање и узнемиравање дивљих врста,
 - забрањена је промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом,

-предузети мере којима се обезбеђују спречавање, односно смањење, контрола и санација свих облика загађивања;

6. За потребе одржавања заштићеног подручја планирати израду управљачких докумената (планова и извештаја, као што је извештај о остваривању годишњег програма управљања - сажет приказ реализације, и др.);

7. Предвидети спречавање активности које могу нарушити вредности заштићеног подручја;

8. Планирати научно-истраживачки рад који ће се заснивати на спровођењу различитих специјалистичких и мултидисциплинарних истраживања, који би се изводили према посебним пројектима. У том смислу, Програмом предвидети праћење стања природних вредности подручја и достављање извештаја о извршеном мониторингу Заводу, и то:

-праћење здравственог стања шума са освртом на реликтне полидоминантне заједнице. Посебно пажњу посветити и праћењу стања популација четинарских врста у оквиру режима заштите I (првог) степена - бора кривуља (*Pinus mugo*) и јеле (*Abies alba*),

-праћење стања популација српске и наталијине рамонде (*Ramonda serbica* и *Ramonda nathaliae*), госпоине папучице (*Cypripedium calceolus*) и других ендемичних и реликтних представника флоре, које као угрожене и заштићене врсте представљају темељну вредност заштићеног природног добра,

-праћење стања инвазивних врста биљака, мапирање њихових станишта, и планирање мера на контроли њиховог ширења и сузбијања,

-праћење и унапређење стања популација птица - жутокљуне галице (*Pyrrhonorax graculus*), пузгавца (*Tichodroma muraria*) и др.,

-мониторинг строго заштићених и заштићених врста сисара (вук, дивља мачка);

9. На основу члана 85. Закона о заштити природе за потребе реинтродукције дивокозе на заштићеном подручју неопходно је спровести студију изводљивост и студију утицаја на животну средину, уколико се утврди да пројекат доприноси повољном статусу природе. За ову активност потребно је прибавити дозволу Министарства заштите животне средине;

10. Програмом дефинисати активности на заштити и управљању шумама (газдовање државним шумама, заштита шума од пожара, ентомолошких и фитопатолошких обољења, гајење шума, обнављање шума и инфраструктурни радови - одржавање путева и сл., стручно технички послови у шумама сопственика - дознака стабала за сечу, издавање пропратница и сл.) у складу са важећом Основом газдовања шумама;

11. У складу са режимом заштите планирати очување и унапређење посебних природних вредности подручја и њихово наменско коришћење;

12. За потребе одржавања заштићеног подручја, као и уређења простора и одрживог коришћења природних ресурса планирати:

-уређење локалитета за потребе туризма и рекреације (информативне табле),

-планирати управљање отпадом са чишћењем и уклањањем смећа и постављање табли забране бацања смећа;

13. Предвидети формирање, односно ажурирање постојеће базе података у функцији управљања, коришћења и мониторинга стања у заштићеном природном добру;

14. Обезбедити услове за организовање и реализацију научно-истраживачких, културних, информативно-промотивних, пропагандних и других активности;

15. Планирати промоцију вредности заштићеног подручја кроз учешће на семинарима, скуповима и сличним манифестацијама;

16. Организовати сарадњу са службама у општинама Нишка Бања, Гацин Хан и Бела Паланка (посебно инспекцијским службама, туристичким организацијама, службама за урбанизам и грађевинарство) као и са локалним становништвом (подршка у одржавању локалних путева и јавних површина, у управљању отпадом, традиционалних манифестација, едукација локалног становништва у погледу руралног развоја) ради очувања и унапређења заштићеног подручја;

17. Програмом предвидети вођење евиденције о стању природних вредности, као и о људским активностима и делатностима које су у супротности са актом о заштити а представљају фактор угрожавања и оштећења заштићеног подручја. Податке о томе доставити Заводу;

18. Посебну пажњу посветити мерама заштите у случају акцидентних ситуација, посебно пожара. Предвидети одговарајуће мере заштите природе и животне средине;

19. Евиденцију надзора над спровођењем услова и мера заштите природе приказати у годишњем извештају;

20. У складу са чл. 54. ст 5. Закона о заштити природе, Ивештај о остваривању годишњег програма за претходну годину управљач доставља надлежном органу до 15. децембра текуће године;

21. Ови услови не ослобађају подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.

Образложење

Јавно предузеће „Србијашуме“, Београд, упутило је захтев Министарству заштите животне средине број 10946 од 19.7.2024. године за издавање услова заштите природе за израду Програма управљања Специјалним резерватом природе „Сува планина“ за 2025. годину.

Захтевом су предвиђене следеће активности: чување, одржавање и презентација заштићеног подручја, праћење и унапређење стања заштићеног подручја, као и уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса.

У складу са чланом 9. став 5. Закона о заштити природе а по захтеву Министарства заштите животне средине, Завод за заштиту природе издао је Стручну основу (03 број 022-2901/2 од 15.8.2024.године).

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара и документацију Завода, констатује се да се Програм управљања за 2025. годину израђује за заштићено подручје Специјални резерват природе „Сува планина“ у обухвату режима I, II и III степена заштите Предметно подручје се налази у обухвату еколошке мреже – еколошки значајног подручја „Сува планина“ (82), у оквиру које су дефинисани: Емералд подручје значајно за очување европске дивље флоре и фауне на основу Бернске конвенције, међународно и национално значајно подручје за птице (IBA) – Сува планина RS038IBA, међународно значајно подручје за биљке (IPA) – Сува планина и одабрано подручје за дневне лептире (РВА) – Сува планина 36. На заштићеном подручју се налази високопланински карст Валождја, бигар код села Горњи Душник, изворишни облук Црвене реке и карстна врела Дивљанско, Коритничко и Душничко, који представљају објекте геонаслеђа Србије према Инвентару објеката геонаслеђа Србије (2005, 2008).

Специјални резерват природе „Сува планина“ је издвојена планинска целина изузетних геолошких, геоморфолошких, биолошких и естетских вредности. У морфолошком смислу Суву планину чини одсек који је у простору у облику „потковице“. Од дела одсека Трем-Точила развијена је прострапа површ Валождје. Створена је деловањем флувијалне и карстне ерозије, па у њеном рељефу преовлађују вртаче и издужене увале – валоге, по којима је и добила назив. Сува планина са Валождјем је највиша карстна целина источне Србије. Највиши врхови планине су Трем (1810 m), Ђорђина чука (1735 m), Соколов камен (1523 m), Мосор (984 m) и др. Суву планину карактерише изузетан биодиверзитет са 1244 биљних врста, 58 врсте лишајева, 259 утврђених врста ентомофауне, 139 врста птица, 12 врста ихтиофауне, 13 врста гмизаваца и 26 врста сисара.

У складу са горе наведеним издаје се Решење о условима заштите природе за издавање услова заштите природе за израду Програма управљања Специјалним резерватом природе „Сува планина“ за 2025. годину. За све друге радове/активности на предметном подручју, или промене планске/пројектне документације, потребно је поднети нови захтев.

Подносилац захтева је платио Републичку административну таксу за подношење захтева за издавање решења о условима заштите природе по тарифном броју 186а Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС“, бр. 43/03, 51/03-испр., 61/05, 101/05-др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11-усклађени дин. изн., 55/12-усклађени дин. изн., 93/12, 47/13-усклађени дин. изн., 65/13- др. закон, 57/14 - усклађени дин. изн., 45/15 - усклађени дин. изн., 83/15, 112/15, 50/16 - усклађени дин. изн., 61/17 - усклађени дин. изн., 113/17, 3/18 - испр., 50/18 - усклађени дин. изн., 95/18, 38/19 - усклађени дин. изн., 86/19, 90/19 - испр., 98/20 - усклађени дин. изн., 144/20, 62/21- усклађени дин. изн., 138/22, 54/23-усклађени дин. изн., 92/23, 59/24-усклађени дин. изн. и 63/24-измене и допуне усклађ. дин. износа) у износу од 940,00 динара, а ослобођени су плаћања таксе за издавање решења о условима заштите природе.

Поука о правном средству:

Против овог решења може се изјавити жалба Влади Републике Србије у року од 15 дана од дана његовог пријема. Жалба се предаје непосредно Министарству заштите животне средине у Београду, Немањина 22-26, 11000 Београд или путем поште са доказом о уплати републичке административне таксе у износу од 590 динара, по тарифном броју 6 Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03-испр., 61/05, 101/05-др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11-усклађени дин. изн., 55/12-усклађени дин. изн., 93/12, 47/13-усклађени дин. изн., 65/13- др. закон, 57/14-усклађени дин. изн., 45/15 - усклађени дин. изн., 83/15, 112/15, 50/16 - усклађени дин. изн., 61/17 - усклађени дин. изн., 113/17, 3/18 - испр., 50/18 - усклађени дин. изн., 95/18, 38/19 - усклађени дин. изн., 86/19, 90/19 - испр., 98/20 - усклађени дин. изн., 144/20, 62/21- усклађени дин. изн., 138/22, 54/23-усклађени дин. изн., 92/23, 59/24-усклађени дин. изн. и 63/24-измене и допуне усклађ. дин. износа).

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Сара Павков

Достављено:
ДП „Србијашуме”, Београд
Бул. Михајла Пупина 113,
-Завод за заштиту природе Србије
Јапанска 35, 11070, Нови Београд,
- Инспекција за заштиту животне средине,
-Архива.